

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en
Sport

Bof

Vastgesteld door LOVI: januari 2019

Dit stappenplan is een aanvulling op de [LCI-richtlijn Bof](#). Het stappenplan geeft een overzicht van het handelen van de GGD bij een melding van een specifiek ziektegeval, en is daarmee een hulpmiddel om de bestrijding te stroomlijnen.

Voor achtergronden, toelichting en het tot stand komen van het stappenplan wordt verwezen naar de [algemene toelichting op de VSI](#). De LCI spreekt zich niet uit over de taakverdeling tussen disciplines bij de uitvoering van de verschillende stappen. Daarvoor zijn de interne werkafspraken van de betreffende GGD leidend.

Doelen

- Transmissie van bof is voorkomen/beperkt.
- De index (en diens omgeving) heeft inzicht in de ziekte, transmissieroute en welke hygiënemaatregelen nodig zijn om transmissie naar anderen te voorkomen.
- De risicocontacten zijn in kaart gebracht en hebben hygiëne- en preventiemaatregelen en eventuele behandeling/vaccinatie geadviseerd gekregen.
- Bij de index of in diens omgeving is onrust beperkt.
- De gevolgen van de ziekte voor de index zijn beperkt gebleven (= secundaire preventie).
- De behandelaar en/of andere betrokken zorgverleners zijn geïnformeerd of geadviseerd over de behandeling- en/of preventieconsensus van de bof (LCI-richtlijn).
- Mogelijke bronnen zijn gemeld in Osiris.

Stap 1 Melding

- Leg gegevens van de melding of het signaal digitaal vast in het elektronisch dossier: datum, tijd en andere relevante informatie.
- Verzamel de laboratoriumgegevens die de diagnose moeten bevestigen. Sla de laboratoriumuitslag op in het elektronisch dossier ter voorkoming van interpretatievergissingen.
- Indien er geen diagnostiek gedaan is bij een verdenking, overleg intern en vervolgens met huisarts/medisch of diagnostiek zinvol is. Overweeg inzet [OGZ diagnostiek](#) bij public health relevantie.
- Controleer in de richtlijn of de melding voldoet aan de [meldingscriteria](#).
- Verifieer de informatie bij de diagnosticerend behandelaar voordat contact wordt gelegd met de index. Gebruik hiervoor de Osirisvragenlijst bof. Overige aandachtspunten zijn:
  - Is de index op de hoogte van de diagnose?
  - Informeer de betrokken arts over de werkwijze van de GGD.
  - Zijn er meerdere (mogelijke) gevallen van bof?
- Indien meldingsplichtig: binnen 3 dagen in Osiris melden.
- Maak een risicoanalyse. Schat het dreigende gezondheidsprobleem in voor index/contacten/werksituatie/kinderopvang/school/AWBZ-instelling (afhankelijk van wat van toepassing is). Stel op basis daarvan prioriteiten.

Stap 2 Interventies

2.1 Planning

- Neem contact op met de patiënt of de ouders/verzorger(s) van de patiënt. Plan zo nodig een huisbezoek. Gebruik de [Beslisboom Huisbezoek](#) als handvat bij de beslissing om wel of niet op huisbezoek te gaan.
- Plan zo nodig een bezoek aan school of kinderopvang.

2.2 Bronopsporing en contactonderzoek

- Verifieer of er extra (tijdelijke) onderzoeken zijn met specifieke vragenlijsten.
- Start [bronopsporing](#).
- Start [contactonderzoek](#).
  - Inventariseer of er contacten zijn met kans op ernstig beloop. Overleg met de behandelaar van deze contacten of zij in aanmerking komen voor vaccinatie.
  - Inventariseer wie in aanmerking komt voor vaccinatie (verhoogde kans op infectie). Regel/coördineer dit. Voeg informatie van het BCO toe aan de risicoanalyse.
  - Indien contacten niet gevaccineerd kunnen/willen worden, dan contact met index vermijden tot 5 dagen na optreden parotitiszwelling.
- Indien er sprake is van (verdenking van) clustering: onderzoek onderlinge relaties en verbanden tussen andere meldingen van de bof. Denk aan mogelijke gemeenschappelijke blootstelling, bijvoorbeeld door voedsel of door contact met gecontamineerd oppervlaktewater.

2.3 Signaleren en verwijzen

- Signaleer de lichamelijke, psychische en sociale aspecten als gevolg van de infectieziekte. Begeleid hierin de index of zorg voor verwijzing.
- Signaleer tijdig (collectieve) onrust met name bij clustering en regel voorlichting.
- Laat zo nodig bij vaccinatie door de huisarts op het recept schrijven dat het vaccinatie van een patiënt/direct contact betreft in verband met vergoeding op de basisverzekering (index moet wel rekening houden met eigen risico zorgverzekering).

2.4 Voorlichting

- Geef voorlichting aan de index over de bof, [besmettingsweg](#), [algemene preventieve maatregelen](#) en [maatregelen ten aanzien van index en contacten](#).
- Organiseer zo nodig groepsvoorlichting.
- Geef schriftelijke informatie: zie hiervoor bijvoorbeeld de [publieksinformatie](#) LCI.
- Verstrek informatie en hygiëneadviezen aan betrokken instelling(en) met toestemming van de index (kinderopvang, school, bedrijfsarts of werkgever).
- Wees, indien er (nog) geen door laboratorium bevestigde diagnose is, terughoudend met ziekte-specifieke informatiebrieven. Benadruk ook bij betrokken instelling(en) hier terughoudend in te zijn.

2.5 Netwerk/advisering

- Adviseer index om bedrijfsarts en werkgever in lichten.
- Informeer in geval van infectie binnen een zorginstelling de instellingsarts en/of de deskundige infectiepreventie.
- Informeer in geval van actie naar kinderopvang of school de respectievelijk uitvoerende zorg 0-19 jaar (bijvoorbeeld JGZ of thuiszorg) en eventueel de inspecteur kinderopvang. Informeer bij je GGD wie deze personen zijn en welke interne werkafspraken hierover zijn.
- Raadpleeg in geval van een (groeps)reis (naar het buitenland) ook de LCI en bereid zo nodig een Inf@ct-bericht voor om de andere GGD'en te informeren als reizigers uit verschillende delen van het land betrokken zijn.
- Informeer de afdeling IZB van een andere GGD indien in desbetreffende regio een mogelijke bron ligt.

2.6 Registratie en rapportage

- Indien meldingsplichtig: binnen 3 dagen in Osiris melden

- Verzamel gegevens voor verslaglegging, registratie en epidemiologie. Leg alle activiteiten vast in een rapportage met datum, tijd en initialen.
- Verifieer of de definitieve uitslag binnen is.
- Controleer of er tussentijds gerelateerde gevallen gemeld zijn.
- Rapporteer zo nodig terug naar de melder (betrokken arts/huisarts) volgens de intern geldende afspraken.

Stap 3 Evaluatie

- Beoordeel of de doelen behaald zijn.
- Overweeg steekproefsgewijs na 4 weken de index of familie van de index te benaderen om de ervaring met de GGD te evalueren.
- Koppel het dossier terug in het werkoverleg, afhankelijk van de interne werkafspraken.
- Maak, indien intern gebruikelijk, een rapportage voor gemeentes, inspectie, ketenpartners en LCI.